

Klagenemnda for tilskudd
til kulturarrangementer

Klagenemndas avgjørelse i sak 2023/378

1 Sakens bakgrunn

- (1) Saken gjelder krav fremsatt 25. mai 2023 fra Alive Produksjoner AS (heretter «klager») om dekning av sakskostnader etter bestemmelsen i lov av 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (heretter «forvaltningsloven») § 36 om dekning av sakskostnader.
- (2) Bakgrunnen for kravet er at Klagenemnda for tilskudd til kulturarrangementer ved to vedtak datert 3. mai 2023 tok klager over Kulturdirektoratets vedtak om tilbakebetaling av utbetalt kompensasjon av 21. desember 2022 (heretter «sak 1») og 17. januar 2023 (heretter «sak 2») til følge, og opphevet vedtakene.
- (3) Den 25. mai 2023 fremmet klager krav om dekning av sakskostnader på totalt kroner 93 475 inkl. mva. for påløpte kostnader til advokat Jonas Tjersland hos Advokatfirmaet Grønvingh, Tjersland & Indrevær DA, samt konsulentbistand fra Alive Printing Andersen og Visuell Musikk AS.
- (4) Kravet er dokumentert ved timelister og fakturaer.
- (5) Av fremlagt dokumentasjon fra advokat Tjersland fremgår det at arbeidet det kreves dekning for i sak 1 gjelder for perioden 20. oktober 2022 til 11. januar 2023. For Alive Printing AS kreves det dekning for arbeid i denne saken i perioden 20. oktober 2022 til 11. januar 2023, og for Visuell Musikk AS fra 20. oktober 2022 til 6. mars 2023.
- (6) Av fremlagt dokumentasjon fra advokat Tjersland fremgår det at arbeidet det kreves dekning for i sak 2 gjelder for perioden 3. november 2022 til 24. januar 2023. For Alive Printing AS kreves det dekning for arbeid i denne saken i perioden 20. oktober 2022 til 25. januar 2023, og for Visuell Musikk AS fra 20. oktober 2022 til 6. mars 2023 for sak 2.
- (7) Klagenemnda har behandlet sakskostnadskravet skriftlig.

2 Det rettslige grunnlaget

- (8) Det rettslige grunnlaget for vedtaket er lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven).
- (9) Forvaltningsloven § 36 første ledd lyder som følger:

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon: +47 55 19 30 00 post@knse.no

«Når et vedtak blir endret til gunst for en part, skal han tilkjennes dekning for vesentlige kostnader som har vært nødvendige for å få endret vedtaket, med mindre endringen skyldes partens eget forhold eller forhold utenfor partens og forvaltningens kontroll, eller andre særlige forhold taler mot det.»

(10) Av forvaltningsloven § 36 tredje ledd første setning fremgår det:

«Spørsmålet om en part skal få dekning for sakskostnader, avgjøres av klageinstansen, men av underinstansen dersom underinstansen har truffet nytt vedtak i saken.»

3 Klagenemndas vurdering av kravet

- (11) Når et vedtak blir *«endret til gunst for en part»*, følger det av forvaltningsloven § 36 at *«vesentlige kostnader som har vært nødvendige for å få endret vedtaket»* kan kreves dekket.
- (12) I vedtak datert 3. mai 2023 tok klagenemnda klagen over Kulturdirektoratets vedtak om tilbakebetaling av utbetalt kompensasjon datert 21. desember 2022 og 17. januar 2023 til følge, og vedtakene ble opphevet. Følgelig må vedtakene anses å bli endret til gunst for klager.
- (13) Det følger av lovens ordlyd at *«vesentlige kostnader som har vært nødvendige for å få endret vedtaket»* kan kreves dekket. Det er vesentlige og nødvendige kostnader i tidsrommet mellom Kulturdirektoratets vedtak og klagenemndas avgjørelse i klagesaken som kan kreves dekket etter forvaltningsloven § 36, jf. SOMB-2000-54. Dette vil si kostnader knyttet til arbeid i tidsrommet 21. desember 2022 til 3. mai 2023 for sak 1 og i tidsrommet 17. januar 2023 til 3. mai 2023 for sak 2.
- (14) Det er ikke tvilsomt at advokatutgifter i utgangspunktet anses som *«vesentlige kostnader»* som kan kreves dekket. Spørsmålet videre blir om kostnadene var *«nødvendige»*.
- (15) Nødvendighetskriteriet innebærer at det må vurderes hvorvidt det var nødvendig å pådra seg utgiften for at forvaltningen skulle endre det opprinnelige vedtaket. Dette er et skjønnsmessig kriterium, som forutsetter en konkret vurdering av de fremsatte krav. Ved spørsmålet om kostnadene var nødvendige for å få endret vedtaket utgjør det et viktig moment om det var forståelig at parten pådro seg de aktuelle kostnadene. I Ot.prp. nr. 3 (1976-1977) s. 101 står det at *«[s]ærlig viktig er det om det var forståelig at parten pådro seg utgifter, f.eks. ved å oppsøke advokat, for å få endret vedtaket. Ved vurderingen spiller feilens art og sakens vanskegrad en vesentlig rolle»*.
- (16) Ved vurderingen av om kostnadene var nødvendige for å få endret vedtaket, skal det legges vekt på hva parten selv med rimelighet har oppfattet som naturlige tiltak. Det er på det rene at forvaltningsloven § 36 ikke gir rett til dekning av alle kostnader en part påføres i forbindelse med endring av forvaltningsvedtak.
- (17) Bestemmelsen oppstiller også et krav om årsakssammenheng mellom utgifter parten har pådratt seg i klageprosessen og vedtaksendringen, jf. kravet om at kostnadene må ha vært *«nødvendige»*. I nødvendighetskravet ligger det en avgrensning mot utgifter som ikke er knyttet til omgjøring- eller klagesaken, se også Justisdepartementets uttalelse i JDLOV-2005-7958.

- (18) I vurderingen av hvilke kostnader som har vært nødvendige, er det som nevnt over relevant å vektlegge sakens art, vanskelighetsgrad og omfang. Klagenemnda vil bemerke at selv om det kan være i en parts interesse å pådra seg kostnader som går ut over det som har vært nødvendig for å få omgjort forvaltningsvedtaket, vil ikke disse kostnadene nødvendigvis oppfylle vilkåret om å være «*nødvendige*» etter forvaltningsloven § 36 første ledd.
- (19) Klagesakene gjaldt spørsmål om krav om tilbakebetaling var gyldig, og reiste spørsmål både om tolkning av stimuleringsforskriften, samt forvaltningsrettslige spørsmål. Etter klagenemndas syn er det naturlig å legge til grunn at klager hadde behov for å benytte advokat for å ivareta sine interesser i saken, slik at kostnadene var «*nødvendige*», jf. forvaltningsloven § 36 første ledd.
- (20) Spørsmålet blir da om kravet til årsakssammenheng er oppfylt.
- (21) Den fremlagte dokumentasjon i sakene viser at kravet gjelder arbeid utført i perioden 20. oktober 2022 til 11. januar 2023 for sak 1, altså også for tid medgått før vedtak om tilbakebetaling ble truffet den 21. desember 2022. Kostnader oppstått før vedtak ble truffet, herunder gjennomgang av varsel og rettskilder, samt utarbeidelse av merknader, er ikke å anse som «*nødvendige for å få endret vedtaket*» fra Kulturdirektoratet, jf. forvaltningsloven § 36 første ledd, og kan ikke gis dekning for, jf. sak 2021/812. Beløp fakturert før 21. desember 2022 utgjør et beløp på kroner 10 000.
- (22) Øvrige dokumenterte utgifter til advokat knyttet til sak 1 anser klagenemnda for å være rimelige sett i forhold til de spørsmålene saken reiste, og dermed utgifter som anses som «*vesentlige kostnader som har vært nødvendige for å få endret vedtaket*», jf. forvaltningsloven § 36. Dette utgjør et beløp på kroner 8750.
- (23) Tilsvarende gjelder for sak 2. Det er for denne saken krevd dekning for arbeid utført i perioden 3. november 2022 til 24. januar 2023. Vedtak i denne saken ble truffet 17. januar 2023, og det er således bare beløp fakturert etter denne datoen som kan kreves dekket. Beløp fakturert før 17. januar 2023 utgjør et beløp på kroner 9375.
- (24) Øvrige dokumenterte utgifter til advokat knyttet til sak 2 anser klagenemnda for å være rimelige sett i forhold til de spørsmålene saken reiste, og dermed utgifter som anses som «*vesentlige kostnader som har vært nødvendige for å få endret vedtaket*», jf. forvaltningsloven § 36. Dette utgjør et beløp på kroner 9375.
- (25) Klager er registrert i merverdiavgiftregisteret og har derfor i utgangspunktet rett på fradrag for merverdiavgift. Merverdiavgift er da ikke en «kostnad» for klager.
- (26) Klager får således dekket utgifter til advokat pålydende kroner 18 125 ekskl. mva. for totalt [REDACTED] for begge saker.
- (27) Når det gjelder utgifter til konsulentene Alive Printing Andersen og Visuell Musikk AS, kan ikke klagenemnda se at dette er utgifter som kan anses som «*nødvendige for å få endret vedtaket*». Gjennomgang av timelistene viser for det første at det er krevd dekket utgifter fra tiden før vedtak ble truffet av Kulturdirektoratet. For tiden etter Kulturdirektoratets vedtak, er det krevd dekket utgifter til konsulentenes gjennomgang/evaluering av klagen, sammen med klager og advokat. Klager har ikke vist til at disse konsulentene innehar særskilt fagkompetanse som ikke klager selv, eller

klagers advokat, innehar. Selv om gjennomgang og evaluering med disse tredjeparter kan ha vært nyttig for klager, kan ikke nemnda se at bistand fra disse har vært nødvendig for å få endret Kulturdirektoratets vedtak.

4 Vedtak

(28) Klagenemnda for tilskudd til kulturarrangementer fatter etter dette følgende vedtak:

1. Alive Produksjoner AS tilkjennes sakskostnader på kroner 18 125.

Vedtaket er enstemmig

Vedtaket kan påklages til Kultur- og likestillingsdepartementet inne tre uker, jf. forvaltningsloven § 28 første ledd, jf. § 29.

Bergen, 6. juli 2023

Tore Lunde

Nemndleder

Morten Thuve

Nemndmedlem

Elin Reboli Melberg

Nemndmedlem

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur